

MOTORDRIVNA FORDON

LBKs rekommendation 8

Lantbrukets brandskyddskommitté
Brandskyddsföreningen Sverige
Box 47244
100 74 Stockholm

www.lantbruketsbrandskydd.nu
lbk@brandskyddsforeningen.se

Tfn 08-588 474 00

Innehåll

1. Allmänt	2
1.1 Definitioner	2
1.2 Brand och säkerhetskontroll	3
1.2.1 Huvudströmsbrytare	4
1.2.2 Brandsläckningsutrustning	4
2. Uppställning	5
2.1 Uppställning	5
2.2 Motordrivna fordon lättare än 600 kg.....	5
2.3 Husvagn och mobil arbetsbod	5
2.4. Vinterförvaring	6
3 Krav på lokal för motordrivna fordon.....	7
3.1 Garage och gårdsverkstad i eller nära annan byggnad	7
3.2 Friliggande garage och gårdsverkstad	7
3.3 Maskinhall och loge	8
4 Körning i ekonomibyggnad	9
4.1 Allmänt.....	9
5 Särskild utredning.....	9
5.1 Särskild utredning.....	9
6 Litteratur och internetlänkar	9
Bilaga 1. Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner ..	10

1. Allmänt

Konsekvensen av en brand i en maskinhall kan bli att gårdens alla maskiner brinner upp.

Det bör eftersträvas att brandstiftare undanröjs. Störst risk för brand föreligger när maskinerna ställs in efter dagens arbete och motorordelar är mycket heta.

Om det är möjligt att brandsektionera eller avskärma mellan olika motorredskap är det en fördel.

1.1 Definitioner

Följande definitioner gäller för LBK:s rekommendationer:

Med *motordrivna fordon* avses här samtliga fordon och motorredskap som drivs med förbränningsmotor.

Med *motorfordon* avses personbil, lastbil, ATV, motorcykel, moped och snöskoter.

Med *motorredskap* avses, lastmaskin, truck, och självgående maskin, till exempel skördetröska och åkgräsklippare. Med motorredskap avses här inte de vars startbatteri avlägsnats.

Med traktor avses traktor avsedd för dragning av utrustning även med demonterbart lastaggregat.

Med *stationär motor* avses fast uppställd förbränningsmotor, till exempel motor för drift av reservelverk.

Med *godkänt elsystem* avses att elsystem (inklusive huvudströmbrytare) ska uppfylla försäkringsbranschens krav enligt Brandskyddsföreningens SBF 127 ”Regler för brandskydd på arbetsfordon och -maskiner”.

Med *Motordrivna fordon som inte omfattas av SBF 127* avses till exempel motorredskap under 600 kg eller personbil. Se även avsnitt 2.1 och 2.2.

Loge/lada Vidbyggt eller fristående byggnad eller utrymme, som inte är särskilt brandsektionerad och främst avsedd för förvaring av foder och strö.

Maskinhall Byggnad som inte är särskilt brandsektionerad och avsedd för uppställning av motorredskap och redskap.

Garage Byggnad eller utrymme som är brandsektionerad i EI 60. Invändiga tak- och väggytor av brännbart material förses med beklädnad i klass K₂10/B-s1,d0 (tändskyddande beklädnad exempelvis gips). Avsett för uppställning av motordrivna fordon, alla bränsleslag.

Verkstad Byggnad eller utrymme som är brandsektionerad i EI 60. Invändiga tak- och väggytor av brännbart material förses med beklädnad i klass K₂10/B-s1,d0 (tändskyddande beklädnad exempelvis gips). Avsett för reparation och utförande av heta arbeten.

Se även flik 3 byggnadstekniskt brandskydd.

1.2 Brand och säkerhetskontroll

Traktorer och motorredskap ska uppfylla kraven enligt SBF 127.

Traktor och motorredskap registrerade efter 1 april 2017

Skördetröska nylevererad eller registrerad efter den 1 april 2017 ska enligt SBF 127 vara utrustad med fast släckanläggning. Funktionskontroll av släckanläggning ska utföras enligt anläggarfirmans eller kravställarens anvisningar minst en gång per år. Protokoll ska sparas i minst fem år. Se även Flik 10.

Traktor och motorredskap nylevererad eller registrerad efter den 1 april 2017 som inte är brandskyddsintypad ska brandskyddskontrolleras innan leverans. Därefter ska brandskyddskontroll utföras minst var femte år av behörig personal. Däremellan ska brandskyddet årligen kontrolleras av ägaren eller gårdens personal enligt checklista i bilaga 1.

Behörig personal för brandskyddskontroll finns angiven på Trafikförsäkringsföreningens webbplats www.tff.se. Protokoll från brandskyddskontroll och checklista ska sparas i minst fem år.

Traktor och motorredskap registrerade före 1 april 2017

Traktor eller motorredskap som används i entreprenad ska oftast årligen brandskyddskontrolleras av en behörig personal. Vid tveksamhet ska försäkringsbolaget kontaktas.

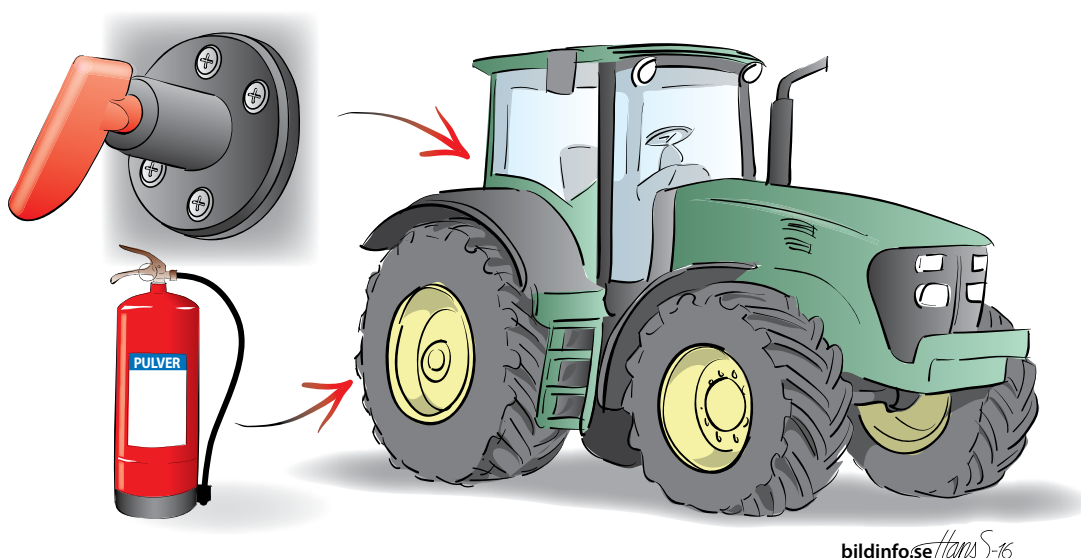
För traktorer och motorredskap i lantbruk som endast används för gårdens drift ska brandskyddet kontrolleras årligen. Denna kontroll av brandskyddet får utföras av ägare eller gårdens personal. Punkterna i checklistan i bilaga 1 ska ingå i kontrollen. Checklistan ska sparas i minst fem år.

1.2.1 Huvudströmsbrytare

Motorredskap ska ha godkänt elsystem enligt SBF 127 ”Regler för brandskydd på arbetsfordon och -maskiner” och vara försett med *huvudströmbrytare* som ska slås ifrån när motorn stannas och maskinen lämnas utan tillsyn. Utrustning som dator och GPS-spårning som kräver vilostrom när maskinen är avstängd får förbikopplas huvudströmbrytaren. Sådan ledning ska dock vara avsäkrad nära batteriet.

Motor ska hållas i gott skick samt vara fri från beläggningar och brännbart material.

Figur 1.2.1 Huvudströmbrytare på traktor

1.2.2 Brandsläckningsutrustning

Krav på utrustning för brandsläckning, på motordrivna fordon och i uppställningsutrymmen för dessa, finns i Flik 10.

2. Uppställning

2.1 Uppställning

Alla typer av motordrivna fordon får ställas upp i garage eller i gårdsverkstad som uppfyller de brandtekniska kraven. Utrymme för stationär motor ska uppfylla samma brandtekniska krav som verkstad.

Dieseldrivna motorredskap får även ställas upp i maskinhall eller loge som uppfyller kraven enligt avsnitt 3.3.

Bensindrivna motordrivna fordon får endast ställas upp i garage eller verkstad, dock med undantag enligt 2.2.

Motor- och kupévärmare får endast anslutas till eluttag föregånget av jordfelsbrytare eller försedd med separat jordfelsbrytare. Anslutet fordon får inte placeras närmare djurstall än 6 meter

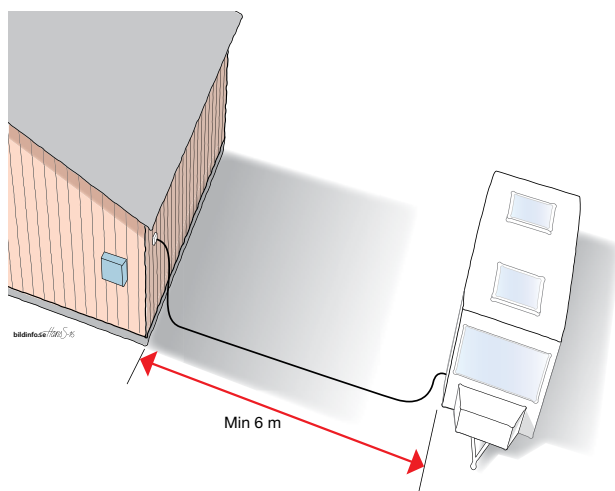
Motorredskap får ställas upp på annan uppställningsplats endast om försäkringsgivaren gett sitt medgivande.

2.2 Motordrivna fordon lättare än 600 kg

Motordrivna fordon lättare än 600 kg, (exempelvis åkgräsklippare, ATV, fyrhjuling, snöskoter) som har elsystem och huvudströmbrytare som säkerhetsmässigt ligger i nivå med SBF 127 får ställas upp i maskinhall eller loge enligt 3.3. Huvudströmbrytare ska vara frånslagen vid uppställning.

2.3 Husvagn och mobil arbetsbod

Husvagn och mobil arbetsbod ansluten till elnätet eller påslagen gasolanläggning för värme eller kyla ska placeras minst 6 meter från byggnad. Anslutning till elnätet ska göras till eluttag föregånget av jordfelsbrytare eller föresedd med separat jordfelsbrytare.

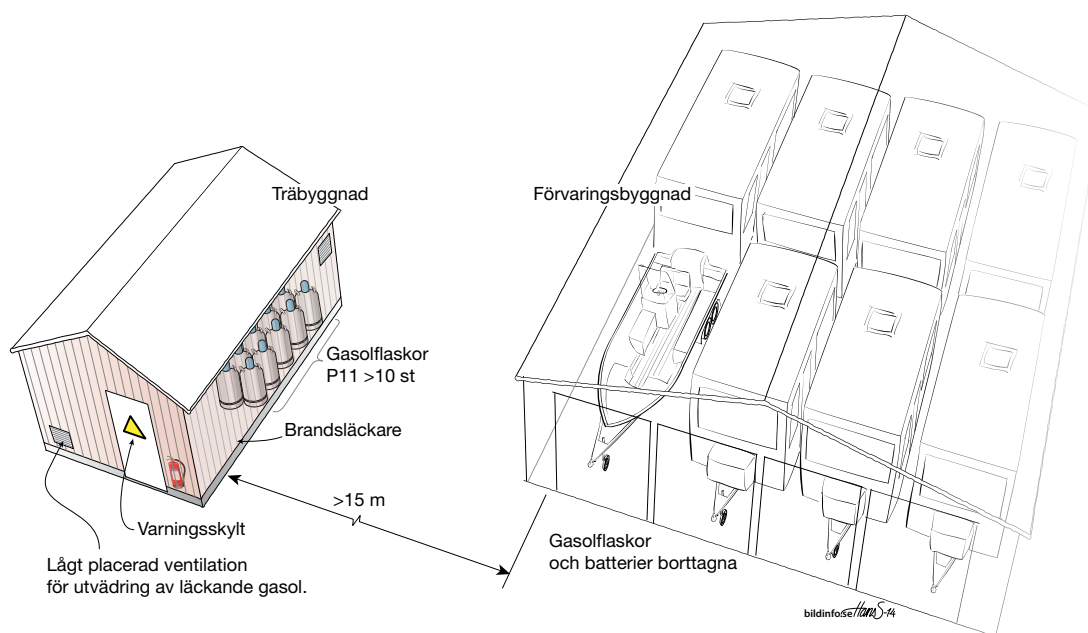
Figur 2.3 Uppställning av husvagn och mobil arbetsbod

2.4. Vinterförvaring

Vinterförvaring eller motsvarande förvaring av bilar, båtar, husbilar, husvagnar och liknande får placeras i osektonerad byggnad som lada under förutsättning att gasolflaskor och batterier avlägsnas. Gasolflaskor ska placeras i separat byggnad. Husbilar med fast gasolbehållare får endast ställas upp i byggnad efter särskild utredning enligt avsnitt 5.1.

Se även avsnitt 3.3 och 4.1 samt Flik 5 avsnitt 24 Batteriladdning och Flik 11 avsnitt 3.2.2 Gasolförvaring.

Figur 2.4 Vinterförvaring

3 Krav på lokal för motordrivna fordon

I garage eller gårdsverkstad får inte finnas lättantändligt material eller brandfarliga varor i större mängd. Beträffande uppställning i maskinhall och loge, se 3.3. Oavsett uppställningsplats ska golvet hållas fritt från brännbart och lättantändligt material.

Garage respektive gårdsverkstad ska vara väl ventilerade. Ventilationsöppningar ska placeras så att god luftväxling erhålls i lokalen. Beakta risken för brandspridning.

Utrymme för uppställning av stationär förbränningsmotor ska uppfylla de byggnadstekniska krav som ställs på garage/gårdsverkstad. Avgaserna ska då avledas enligt räddningschefens och försäkringsgivarens anvisningar. Där avgasrör till exempel går igenom trävägg ska isolering ske med dubbelt lager av 50 mm stenull, varvid skarvarna ska vara förskjutna. Isolering kan också ske på annat sätt som uppfyller motsvarande brandtekniska krav.

Beträffande uppvärmning av garage och gårdsverkstad, se ”Flik 4 Uppvärmning och torkning”.

Beträffande heta arbeten se ”Flik 7 Brandfarliga Heta Arbeten.”

3.1 Garage och gårdsverkstad i eller nära annan byggnad

Utförande av garage, gårdsverkstad och maskinhall anges i flik 3 avsnitt 5.5.

3.2 Friliggande garage och gårdsverkstad

Utförande av garage, gårdsverkstad och maskinhall anges i flik 3 avsnitt 5.5.

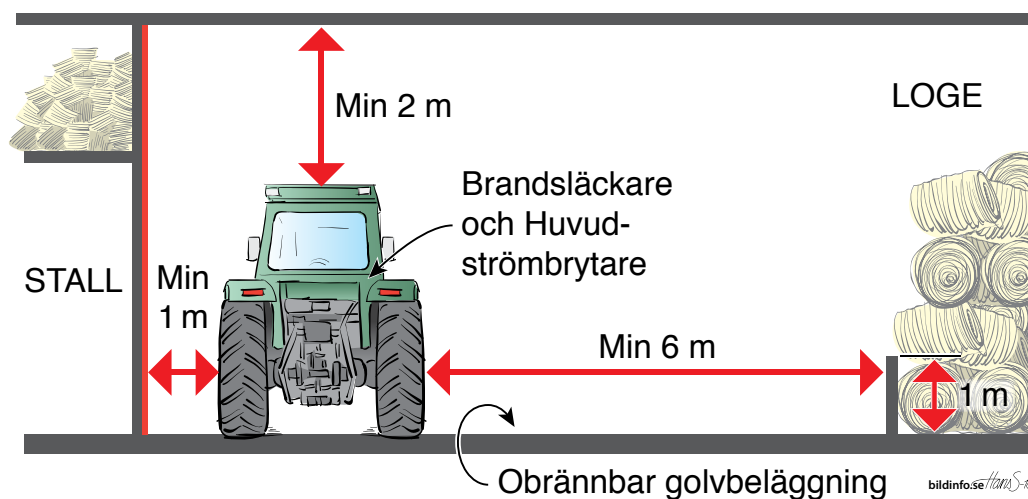

3.3 Maskinhall och loge

Maskinhall och loge där motordrivna fordon uppställs ska utföras så att brandspridning till djurstall från brand i maskinhall eller loge förhindras under minst 60 minuter.

Golvet ska vara utfört av obrännbart material. Brännbart material, till exempel oskyddat trä, får inte finnas närmare än 2 meter ovanför och i övrigt 1 meter ifrån fordonet. Kläds det brännbara materialet med beklädnad i klass K₂10/B-s1,d0 (tändskyddande beklädnad) får avstånden minskas till 1 respektive 0,5 meter. Tändskyddande beklädnad ovanför uppställningsplats ska täcka en yta med sidorna motsvarande fordonets längd respektive bredd ökade med 1 meter på var sida av redskapet. Vid förvaring enligt 2.4 får golv vara utfört av brännbart material.

Lättantändligt material får inte finnas närmare fordonet än 6 meter. Finns det risk att materialet inte kan hållas på detta avstånd ska det avgränsas med en minst 1 meter hög avbalkning.

Figur 3.3 Uppställning i maskinhall eller loge.

4 Körning i ekonomibyggnad

4.1 Allmänt

Motordrivet fordon får köras in i brandfarliga utrymmen (skullar, logar, djurstallar och dylikt) endast om det har säkerställts att brännbart material i närheten inte kan antändas. Beträffande avstånd skall finnas mellan heta avgasrör och brännbara ämnen.

Fordon får inte finnas i lokalen längre tid än som behövs för att arbetsuppgiften ska utföras.

5 Särskild utredning

5.1 Särskild utredning

Efter särskild riskanalys kan försäkringsbolaget eller myndighet lämna skriftligt tillstånd för annat utförande. I vissa fall krävs tillstånd både från försäkringsbolag och myndighet.

6 Litteratur och internetlänkar

Brandskyddsföreningen

www.brandskyddsforeningen.se

Protokoll för Brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner

SBF 127 Regler för brandskydd på arbetsfordon och -maskiner

Trafiksäkerhetsföreningen

www.tff.se

Brandskyddsprotokoll

Svensk försäkring

www.svenskforsakring.se

FTR 127 Särskilt villkor för skogs- och anläggningsmaskiner

Bilaga 1. Egen brandskyddskontroll av traktorer och lantbruksmaskiner

Brandskyddskontroll

Fordon 1 _____

Fordon 2 _____

Fordon 3 _____

Datum för brandskyddskontroll: _____

Brandskyddskontrollen utförd av: _____

Utrymmen som ska kontrolleras är där det föreligger ökad risk för brand på grund av läckage av olja och bränsle samt beläggningar på heta ytor. Exempel: motor-och hydraulutrymme samt under hytt.

Upptäckts en brist ska den åtgärdas innan rutan kryssas i.

Nedanstående ikryssade rutor är kontrollerade utan anmärkning

CHECKLISTA	Fordon		
	1	2	3
Brandsläckare på fordonet	☐	☐	☐
Huvudströmbrytare är monterad och fungerar	☐	☐	☐
Skyddshölje på kablarnas hela längd, mellan generator, batteri, huvudströmbrytare och startmotor	☐	☐	☐
Polskydd på batteriets poler	☐	☐	☐
Polskydd på startmotorn	☐	☐	☐
Polskydd på generatorn	☐	☐	☐
Polskydd på huvudströmbrytare	☐	☐	☐
Övriga elkablar är oskadade	☐	☐	☐
Bränsleledningar är hela och klamrade	☐	☐	☐
Hydraulslangar är hela	☐	☐	☐
Inget brandfarligt läckage av bränsle eller olja	☐	☐	☐
Avgassystemet är tätt	☐	☐	☐
Inga brännbara beläggningar som kan antändas	☐	☐	☐

Denna lista kan även laddas ner från www.lantbruketsbrandskydd.nu under flik 8.

Checklista ska sparas i minst fem år.